

Guia docent de l'assignatura "Fonètica aplicada a les patologies de la parla" 2011/2012

Codi: 101707

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	828 Graduat en Logopèdia	OT	0	0

Contacte

Nom : Joaquim Llisterri Boix

Email : Joaquim.Llisterri@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits.

Objectius i contextualització

Contextualització de l'assignatura:

S'estudien els conceptes bàsics de fonètica necessaris per a la descripció i avaluació de les patologies de la parla i es presenten les eines i els mètodes per a l'anàlisi fonètica de la parla patològica.

Objectius formatius de l'assignatura:

- Identificar les característiques fonètiques implicades en els diferents trastorns que afecten la parla.
- Aprendre a utilitzar les eines conceptuals i metodològiques pròpies de la fonètica per a analitzar les pràctiques d'avaluació i d'intervenció en les patologies que afecten el component fònic de la llengua.
- Aprendre a observar, analitzar i relacionar els conceptes adquirits al respecte al llarg del grau de Logopèdia.

Competències i resultats d'aprenentatge

1443:E02 - Demostrar que es comprenen els trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals.

1443:E02.18 - Explicar l'estructura fonètica del llenguatge i distingir els trets normals dels trets patològics.

1443:E03 - Valorar de manera crítica les tècniques i els instruments d'avaluació i diagnòstic en logopèdia, així com els procediments de la intervenció logopèdica.

1443:E03.13 - Descriure les tècniques i els instruments d'avaluació de l'estructura fonètica.

1443:E04 - Demostrar que es comprenen i s'empren correctament la terminologia i la metodologia pròpies de la recerca logopèdica.

1443:E04.09 - Utilitzar correctament la terminologia i la metodologia pròpies de l'estructura fonètica

del llenguatge.

1443:E06 - Explorar, avaluar i diagnosticar els trastorns de la comunicació i el llenguatge, i emetre'n un pronòstic d'evolució, des d'una perspectiva multidisciplinària.

1443:E06.07 - Dur a terme proves exploratòries per detectar alteracions fonètiques.

1443:E06.08 - Diagnosticar les alteracions fonètiques i emetre'n un pronòstic d'evolució.

1443:E07 - Utilitzar les tècniques i els instruments d'exploració propis de la professió i registrar, sintetitzar i interpretar les dades aportades integrant-les al conjunt de la informació.

1443:E07.13 - Descriure les principals tècniques i instruments d'avaluació del pensament i de la memòria.

1443:E15 - Reflexionar i investigar sobre el llenguatge i el seu tractament per contribuir al desenvolupament de la professió.

1443:E15.02 - Explicar les implicacions del coneixement de l'estructura fonètica del llenguatge per contribuir al desenvolupament de tècniques d'exploració i d'intervenció apropiades.

1443:E16 - Dominar la terminologia que permeti interactuar de manera eficaç amb altres professionals.

1443:E16.07 - Utilitzar correctament els termes propis de la fonètica.

1443:E17 - Valorar les produccions científiques que sostenen el desenvolupament professional del logopeda.

1443:E17.09 - Explicar les principals aportacions de les produccions científiques de la fonètica rellevants per a la logopèdia.

1443:E21 - Elaborar i redactar informes d'exploració i diagnòstic, seguiment, finalització i derivació.

1443:E21.04 - Elaborar i redactar informes d'exploració i diagnòstic de l'estructura fonètica del llenguatge.

1443:T01 - Analitzar i sintetitzar informació.

1443:T01.00 - Analitzar i sintetitzar informació.

1443:T05 - Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.

1443:T05.00 - Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.

1443:T07 - Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.

1443:T07.00 - Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.

1443:T08 - Utilitzar les tecnologies de la comunicació i la informació.

1443:T08.00 - Utilitzar les tecnologies de la comunicació i la informació.

Continguts

1. L'àmbit de la fonètica clínica

Lingüística clínica, fonètica clínica i fonologia clínica. El paper de la fonètica en l'àmbit de les patologies de la parla.

2. La producció dels sons de la parla

Classificació i descripció articulatòria dels sons del català i del castellà. La producció dels sons en les patologies de la parla.

3. La representació dels sons de la parla

L'Alfabet Fonètic Internacional. La transcripció de la parla patològica.

4. Les característiques acústiques dels sons de la parla

Caracterització acústica dels elements segmentals i suprasegmentals del català i del castellà. Tècniques d'anàlisi acústica de la parla i anàlisi acústica de la parla patològica.

Indicis perceptius dels elements segmentals i suprasegmentals del català i del castellà. L'aportació de la fonètica a l'estudi dels trastorns de la percepció de la parla.

6. Anàlisi fonètica dels models, procediments i materials d'avaluació i d'intervenció en el camp de les

patologies de la parla.

Metodologia

Professor. Estratègies d'ensenyament-aprenentatge

- Classes teòriques.
- Sessions pràctiques.
- Estudi de casos.
- Tutories.
- Treballs cooperatius.
- Proves escrites.

Estudiant. Activitats formatives.

- Assistència a classe.
- Treballs cooperatius.
- Exposicions a classe.
- Cerca d'informació.
- Preparació i realització de les proves escrites.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistral	20	0.8	1443:E02.18 , 1443:E03.13 , 1443:E06.07 , 1443:E04.09 , 1443:E15.02 , 1443:E07.13 , 1443:E06.08
Projecte basat en un cas	10	0.4	1443:E03.13 , 1443:E06.08 , 1443:T01.00 , 1443:E06.07
Pràctiques	20	0.8	1443:E03.13 , 1443:E04.09 , 1443:E06.07 , 1443:E07.13 , 1443:E06.08
Tipus: Supervisades			
Supervisió grup (treball) cerca d'informació	2	0.08	1443:E06.08 , 1443:E07.13 , 1443:E21.04 , 1443:T07.00 , 1443:T05.00
Supervisió individualitzada (treball)	3	0.12	1443:E02.18 , 1443:E04.09 , 1443:E06.08 , 1443:E15.02 , 1443:E17.09 , 1443:T08.00 , 1443:T07.00 , 1443:T05.00 , 1443:T01.00 , 1443:E21.04 , 1443:E16.07 , 1443:E07.13 , 1443:E06.07 , 1443:E03.13

Tipus: Autònomes				
Activitats autònomes	90	3.6	1443:E02.18 , 1443:E16.07 , 1443:T01.00 , 1443:T08.00 , 1443:T07.00 , 1443:E17.09 , 1443:E15.02 , 1443:E03.13 , 1443:E04.09	

Avaluació

Es considerarà aprovat un treball o una prova si s'obté una qualificació igual o superior a 5. Constarà com a "presentat" quan l'estudiant hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%). Únicament podran presentar-se a la prova de revaluació els estudiants que obtinguin una qualificació en l'avaluació contínua major o igual a 4 punts. (40%).

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita	20%	2	0.08	1443:T01.00 , 1443:T07.00 , 1443:T08.00
Prova escrita	40%	2	0.08	1443:E02.18 , 1443:E15.02 , 1443:T05.00 , 1443:E16.07 , 1443:E07.13 , 1443:E03.13 , 1443:E04.09
Treball	40%	1	0.04	1443:E02.18 , 1443:E06.08 , 1443:E15.02 , 1443:E17.09 , 1443:T05.00 , 1443:E21.04 , 1443:E16.07 , 1443:E07.13 , 1443:E06.07 , 1443:E03.13 , 1443:E04.09

Bibliografia

9.1 Fonètica general

9.1.1 Manuals bàsics

Fernández Planas, A. M. (2005). *Así se habla. Nociones fundamentales de fonética general y española. Apuntes de catalán, gallego y euskara*. Barcelona: Horsori.

Gil, J. (1988). *Los sonidos del lenguaje*. Madrid: Síntesis.

9.1.2 Manuals avançats

Hewlett, N., i Beck, J. (2006). *An introduction to the science of phonetics*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Raphael, J. L., Borden, G. J., i Harris, K. S. (2007). *Speech science primer. Physiology, acoustics and perception of speech* (5th ed.). Baltimore, MD - Philadelphia, PA: Lippincott Williams & Wilkins. (Primera edició: 1980)

9.2 Descripció fonètica del català i del castellà

Julià, J. (2002). Els sons del català. A J. Solà, M. R. Lloret, J. Mascaró, i M. Pérez Saldanya (Eds.), *Gramàtica del català contemporani. Volum 1. Introducció. Fonètica i fonologia. Morfologia*. (p. 37-87). Barcelona: Empúries.

Navarro Tomás, T. (1996). *Manual de pronunciación española* (26a ed.). Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas. (Primera edició: 1918)

Prieto, P. (2004). *Fonètica i fonologia. Els sons del català*. Barcelona: Editorial UOC.

Quilis, A. (1993). *Tratado de fonología y fonética españolas*. Madrid: Gredos.

Quilis, A. (2003). *Principios de fonética y fonología españolas* (5a ed.). Madrid: Arco/Libros. (Primera edició: 1997)

Recasens, D. (1993). *Fonètica i fonologia*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

9.3 Fonètica clínica

Ball, M. J. (1993). *Phonetics for speech pathology* (2nd ed.). London - New Jersey: Whurr Publishers. (Primera edició: 1989)

Ball, M. J., i Müller, N. (2005). *Phonetics for communication disorders*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Ryalls, J., i Behrens, S. J. (2000). *Introduction to speech science. From basic theories to clinical applications*. London: Allyn and Bacon.

Shriberg, L. D., i Kent, R. D. (2003). *Clinical phonetics* (3rd ed.). Boston, MA: Allyn and Bacon.